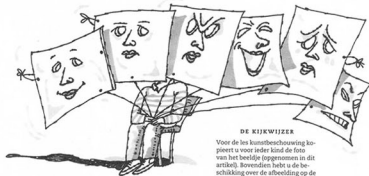

Ieder mens heeft vele gezichten

DE KIJKWIJZER

Voor de les kunstbeschouwing koopt u voor ieder kind de foto van het beeldje (opgenomen in dit artikel). Bovendien hebt u de beschikking over de afbeelding op de afbeelding op de poster! En u haast u niet te oordelen, a het en niet van de kijkwijzer (Praxis bulletin, 154e jaargang, nummer 1, september 1997):

- U haat de kinderen eerst kennemaken (A) met het kunstwerk. Nick Renshaw maakte het beeldje (natuursk, deel van een installatie, 40 cm hoog) in 1998 en noemde het beeldje.
- Bij de objectieve beschrijving (B) proberen de kinderen te vertellen wat ze zien zonder te interpreteren. U kunt vragen stellen om ze op weg te helpen. Hysterisch: wie kan iets vertellen over zijn ogen?
- Materieel (C). Dit beeld is van keramiek, het is dol en is zijn pigmenteert op aangebracht.

5-6
Marlies de Vries

Praxis-bulletin 3, november 1998 7

Praktisch maandblad voor leerkrachten in het basisonderwijs en speciaal onderwijs

16de jaargang
november 1998

In dit nummer

- Van de redactie 3
- Dredgproblemen, wat doe je eran? (J) - sociaal-emotionale ontwikkeling 3
- Praxis-atelier 3
- heidende vorming 7
- Zoek de schaf 10
- project basisonderwijs 10
- De maag van het vorkant 11
- muziekvorming 14
- Actieve werkvorming 14
- In een teamvergadering 18
- schoolmanagement 18
- Museum in school 23
- kunstestatie 23
- De kleuterkrant 27
- sinterklaasproject 27
- Practische 30
- Advertentie 31
- Achterkaan 31
- muziekvorming 33

Wie ben je, en wat wil je dat anderen van je zien? De Engelse keramist Nick Renshaw gunt ons een kijkje -diep under his skin-. De titel van dit aandoenlijke beeldje? **Skinman!**

BEELDFUNCTIE

Wanneer een realistisch beeldje een duidelijk herkenbare gezichtsuitdrukking heeft, dan moeten de kinderen niet veel moeite te doen om dat te ontdekken. Er doet zich dan een andere vraag voor, namelijk: wat was de bedoeling van de kunstenaar met dit beeldje? We beogen ons op het termin van de beeldfunctie. Een kunstenaar maakt zijn beeld nooit zomaar, hij

wil er iets mee bereiken. Dat onze aandacht getrokken wordt. Of dat wij ergens over nadenken.

We kunnen ook de expressieve beeldfunctie, die tot doel heeft de gevoelens van de kunstenaar tot uitdrukking te brengen. En de esthetische beeldfunctie, waarbij een kunstwerk «lechts» mooi hoeft te zijn.

In dit artikel zoeken we naar de beeldfunctie van het beeldje Skinman.

• beeldfunctie (B) die belangrijk zijn om te bespreken, zijn kleur en compositie.

U kunt (met de poster erbij) de kleuren laten benoemen. Wat is het effect van de kleurvlakken op de compositie? Het manneke heeft een pakje aan met een lange en een korte pijp. Een naarsenpakje? De blauwe kleur op zijn gezicht geeft het idee van een masker. Bij compositie kan je hier vooral denken aan houding en gezichtsuitdrukking. De getuige lippen en de samengedrupte ogen bewegen een gevoel over: oei, past dat uof goed? De houding van het manneke, één arm vast naar achteren, onderstrept zijn onzekerheid. De vormeloze lichaamsdelen en het lange bijt geven hem een wat onbehulpeliker uiterlijk. Het hoofd is iets gedraaid en zijn lange puntmuts lijkt er wel op te zijn vastgeproeid. De aspecten lettelijk geven (E) en minzaamheid (F) worden verder uitgewerkt in het tekstboek De bedoeling van de kunstenaar.

NIET ALLEEN

Intussen is het tijd om te vertellen dat deze Skinman niet alleen was. Er stonden er nog een stuk of twintig in de Amsterdamsche galerij De Wint Vor. Allemaal met een wat vormeloze uitdrukking. Sommige hoofden waren er direct afgetuigd van het hoofd van de kunstenaar, andere beeldjes hadden een klein kopje met een puntmuts. De meeste waren al verkocht, maar Blauw gezicht met witte reus was nog over. Hoe zou dat komen? Krijgt hij te moeilijk?

DE BEDOELING VAN DE KUNSTENAAR

We hebben geconstateerd dat dit manneke ergens met spanning naar kijkt. Zijn twijfel over de afloop is van zijn masker gezicht te

schepjen. Zijn houding is onzeker en met zijn afgeakte boek is hij bepaald goed he-man. Wat denken de kinderen, zou het een zelfportret zijn? Ja en nee! Sommige van zijn bewegingen waren dat duidelijk wel, maar bij dit manneke lijkt zijn puntmuts juist het tegendeel te willen zeggen: 'Ik ben naar de kunstenaar, oei. Ik ben een kabouter.'

Maar we geloven hem niet. Het manneke is mischieus geen zelfportret, maar wel een stukje van de kunstenaar. Een stukje van zijn persoonlijkheid, zoals ook die andere mannekes een stukje van zijn karakter laten zien.

Zou de kunstenaar het niet zo'n mooi stukje van zijn karakter vinden, dat onzeker en angstig? Hij had het toch weg kunnen laten, hij had toch ook alleen zijn leuke eigenschappen kunnen laten zien?

Het komen is op het punt dat de kinderen beseffen dat de kunstenaar er bewust voor gekozen heeft het manneke precies zo te maken als hij is, onbehulpeliker en angstig. Hij is niet allet de vrolijke pias. Dit is hij ook. Het kennen de kinderen? Zo'n gevoel dat je alleen thuis vindt, en vooral nooit aan je vrienden?

Er is veel moed voor nodig om daar een beeldje van te maken. De kunstenaar heeft te waarschijnlijk op gerekend dat de beschouwer dit gevoel herkent. Dat levert veel sympathie op, maar het verkoopt niet... We wil er nu aan herinnerd worden dat het leven vol risico's is?

AAN HET WERK!

Het zou mooi zijn als de kinderen in uw groep zich zo veilig voelen dat ze zo spontaan de behoefte hebben om een negatieve emotie te verbeelden in de vorm van een zelfportret. Maar vraag dat maar niet. U hebt meer kans van slagen

met een opdracht voor een jaars draakje (bij ziet er groen van...), of een nijdige spin. In ieder geval kunt u op zoek gaan naar gezichtsuitdrukkingen.

Collage van gevoelens

Laat de kinderen gesloten verzamelen (uit knopen en tijdschrift) waarop een gevoel te herkennen is. De plaatjes worden op een groot vel papier geplakt en in het klaslokaal opgehangen. Wie bent er een goed verhaal bij dat zoelge beeldje?

Emoties schetsen

Je eigen gezicht is een prima hulpmiddel bij het zoeken naar gezichtsuitdrukkingen. Alleen of in tweetallen maken de kinderen soefte schetsen, waarbij ze proberen de emotie van te leggen. Dat is gelukt wanneer in de kring de andere kinderen het gevoel herkennen.

Maskers maken

Laat de kinderen een masker maken waaraan ze zich kunnen verschuilen: een vrolijk masker voor als ze zich eens niet zo vrolijk voelen. En wie zich bijvoorbeeld durft op te stellen, kan een masker maken van een «lunnen gezicht», van een gevoel dat je niet graag toont.

Om de gezichtsuitdrukking goed vorm te kunnen geven, is de volgende techniek een aanrader: -Bouwen van plasticine het gezicht in relief.

-Werk er laagere krantenpapier (in reepjes) overheen die door de behangrijzen zijn gehaald. (Tussen twee vingers kun je de overvloedige lijn verwijderen.)

-Eindig met een laag witte reepjes papier.

-Na het drogen kan de plasticine worden verwijderd. -Schilder het masker daarna met plakkaatverf. -Veel plezier met deze aflevering van het Praxis-atelier!

Nick Renshaw, Skinman

beeldje, keramiek (deels van een handvat), 40 cm hoog, 1998

